

خبر

دکتر پزشکیان در نشست مجمع تجاری بریکس در دهلی‌نو:

امنیت اقتصادی از امنیت ملی و منطقه‌ای جدا نیست

رئیس جمهوری اسلامی ایران برای شرکت در هجدهمین اجلاس سران کشورهای عضو بریکس، صبح جمعه وارد دهلی‌نو، محل برگزاری این اجلاس شد. مسعود پزشکیان در جریان این سفر علاوه بر سخنرانی در نشست اصلی، در همایش اقتصادی و نیز جلسه غیرعلنی سران عضو بریکس با موضوع حاکمیت جهانی فراگیر و تقویت چندجانبه‌گرایی سخنرانی می‌کند.

رئیس‌جمهور دیدارهایی با نخست‌وزیر هند، نخست‌وزیر مالزی، رئیس‌جمهور آفریقای جنوبی و نیز برخی دیگر از سران و مقامات شرکت‌کننده در این اجلاس خواهد داشت. رئیس‌جمهور با بیان اینکه یکی از مهم‌ترین گام‌ها، توسعه استفاده از ارزهای ملی در تجارت میان اعضای بریکس است، تصریح کرد: این گام باید همراه با ایجاد ابزارهای لازم برای مدیریت ریسک ارزی و تسویه متقابل باشد، زیرا نظام مالی کنونی به دلیل تمرکز بر چند ارز محدود، در برابر شوک‌های سیاسی آسیب‌پذیر است. دکتر مسعود پزشکیان عصر جمعه، در همایش اقتصادی سران عضو بریکس که در دهلی‌نو برگزار شد، بیان کرد: ما در آستانه تحولی بنیادین در اقتصاد جهانی با ورود هوش مصنوعی هستیم. بریکس نباید صرفاً مصرف‌کننده فناوری باشد، بلکه باید در تولید دانش و شکل‌دهی استانداردهای اقتصاد دیجیتال نیز نقش داشته باشد و در کنار آن، امنیت سایبری زیرساخت‌های حیاتی را نیز تقویت کند.

رئیس‌جمهور گفت: جهان امروز در یکی از پیچیده‌ترین مقاطع خود قرار دارد. نااطمینانی ژئوپلیتیکی، اختلال در زنجیره‌های تأمین و استفاده روزافزون از ابزارهای اقتصادی برای اعمال فشار سیاسی، محیط فعالیت اقتصادی کشورها را پیچیده‌تر کرده است. پرسش این است که پاسخ بریکس به این مشکلات چیست؟ باور داریم قدرت واقعی بریکس تنها در اندازه اقتصاد اعضا خلاصه نمی‌شود، بلکه زمانی آشکارتر می‌شود که این ظرفیت‌ها به شبکه‌ای از تجارت، سرمایه‌گذاری و تأمین مالی مشترک تبدیل شوند؛ یعنی گذار از «همکاری بالقوه» به «همکاری عملیاتی». وی در ادامه افزود: ایران طی سال‌های گذشته با تحریم‌های گسترده مواجه بوده، اما در ماه‌های اخیر این فشارها با تجاوز نظامی آمریکا و رژیم اسرائیل علیه جمهوری اسلامی ایران وارد مرحله‌ای بسیار دشوار و خطرناک‌تر شده است. این تجاوز، در کنار خسارات انسانی و مادی آن، یک واقعیت مهم را بار دیگر آشکار کرد: امنیت اقتصادی از امنیت ملی و امنیت منطقه‌ای جدا نیست. هرگاه تجارت، انرژی، زیرساخت یا نظام مالی یک کشور تحت فشار سیاسی یا نظامی قرار گیرد، آثار آن از مرزهای آن کشور فراتر خواهد رفت و ثبات منطقه‌ای و حتی اقتصاد جهانی را تحت تأثیر قرار خواهد داد. از این رو، بریکس باید با ایجاد ظرفیت‌های تاب‌آور برای اقتصادهای اعضای خود و جنوب جهانی، فضایی ایجاد کند که در آن هیچ کشوری نتواند با انحصار یک ابزار مالی یا فناوری، تجارت مشروع کشور دیگری را مختل کند.

پزشکیان گفت: امنیت غذایی و انرژی دو ستون اساسی امنیت اقتصادی هستند و جمهوری اسلامی ایران، با ذخایر عظیم انرژی و موقعیت جغرافیایی ممتاز، آمادگی دارد نقش شریک راهبردی را در زنجیره‌های تأمین انرژی، غذا و حمل‌ونقل بریکس ایفا کند.

رئیس‌جمهور در ادامه به طرح پیشنهاد مشخص جمهوری اسلامی ایران پرداخت؛ ایجاد یک شرکت بیمه اتکایی مشترک بریکس با سرمایه اولیه ۱۰ میلیارد دلار تا ریسک پروژه‌های بزرگ زیرساختی و انرژی را پوشش داده و اعتماد بخش خصوصی را افزایش دهد.

پزشکیان افزود: ما همچنین در آستانه تحولی بنیادین در اقتصاد جهانی با ورود هوش مصنوعی هستیم. بریکس نباید صرفاً مصرف‌کننده فناوری باشد، بلکه باید در تولید دانش و شکل‌دهی استانداردهای اقتصاد دیجیتال نیز نقش داشته باشد و در کنار آن، امنیت سایبری زیرساخت‌های حیاتی را نیز تقویت کند.

دبیر شورای عالی امنیت ملی:

اقدامات آژانس، کشورها را به سمت خروج از ان‌پی‌تی سوق می‌دهد

دبیرشورای عالی امنیت ملی گفت: اقدامات سیاسی‌شده‌واخلالگرانه آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، کشورها را به سمت خروج از پیمان منع گسترش سلاح‌های هسته‌ای (ان‌پی‌تی) سوق خواهد داد.

به گزارش خبرگزاری مهر، سردار محسن رضایی، دبیر شورای عالی امنیت ملی در واکنش به تصویب قطعنامه ضدایرانی در شورای حکام آژانس بین‌المللی انرژی اتمی با انتشار پستی در یکی از شبکه‌های اجتماعی نوشت: قطعنامه ضدایرانی که توسط شورای حکام به تصویب رسیده، غیرقانونی بوده و از نظر فنی فاقد مبنای معتبر و کاملاً سیاسی و غیرقابل قبول است و به‌وضوح تحت تأثیر فشارهای آمریکا و رژیم صهیونیستی قرار دارد.

وی افزود: اقدامات سیاسی‌شده واخلالگرانه آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، کشورها را به سمت خروج از پیمان منع گسترش سلاح‌های هسته‌ای (ان‌پی‌تی) سوق خواهد داد.

رسیدن انصارالله به باب‌المنذب، همزمان با تداوم محدودیت کشتیرانی در تنگه هرمز، برای نخستین بار دو گلوگاه اصلی انرژی منطقه را در یک معادله امنیتی قرار داده است

ارباب تنگه‌ها

وضعیت نه در بستن هرچه بیشتر مسیرها، بلکه در افزایش قیمت سیاسی ادامه جنگ برای طرف مقابل است.

■وقتی فشار، به‌مذاکره نزدیک می‌شود

وزارت خارجه ایران اعلام کرده دوشنبه نشست با حضور عمان، عراق و کشورهای خلیج فارس درباره مسیرهای امن کشتیرانی در هرمز برگزار خواهد شد. ایران با عمان درباره مسیرهای موقت عبور به تافاهم رسیده و همچنان خود را متعهد به امنیت کشتیرانی می‌داند.واکنش بازار نیز قابل توجه بود. نفت که پنجشنبه بیش از ۶ درصد بالا رفته بود، جمعه با انتشار خبر تلاش برای توافق موقت کشتیرانی بخشی از رشد خود را پس داد؛ برنت تا حدود ۱۰۴ دلار پایین آمد. تحلیلگر یوبی اس نیز به‌رویترز گفته خبر مذاکرات تازه بهطور مشخص بر قیمت نفت فشار نزولی وارد کرده است. این واکنش شاید بهتر از بسیاری از مواضع سیاسی نشان دهد ارزش اهرم هرمز اکنون وارد مرحله چانه‌زنی شده است. بازار نه فقط موشک و نفتکش، بلکه احتمال توافق را

روزشمار جنگ ، روز صد و نود و سوم
نقشه جنگ در ۲۰ شهریور یک تغییر مهم کرد. انصارالله پس از تصرف مخاو پیشروی سریع در ساحل غربی یمن، به جزیره میون در دهانه باب‌المنذب رسید. منابع دولت یمن این پیشروی را تأیید کرده‌اندو گزارش الجزیره از تسلط نیروهای انصارالله بر سراسر ساحل دریای سرخ یمن حکایت دارد. سخنگوی نظامی این گروه نیز گفته کشتیرانی برای همه شرکت‌ها به‌جز شناورهای سعودی، امن خواهد ماند.رویترز اهمیت این تحول را مستقیم به‌جنگ ایران و آمریکا پیوند داده است.تسلط بیشتر انصارالله بر باب‌المنذب می‌تواند فشار بر دومین مسیر بزرگ انتقال انرژی منطقه را افزایش دهد؛ درست در زمانی که عبور از هرمز نیز به‌شدت کاهش یافته است. تردد ثبت‌شده در هرمز روز پنجشنبه فقط هفت کشتی بود؛ در حالی که متوسط ۱۰۰روزه ۱۵ کشتی و سطح پیش از جنگ حدود۱۲۵عبور روزانه بود.

■فشار از یک گلوگاه به دو گلوگاه

انصارالله با یزگیری مستقل با اهداف یمنی و محاسبات

دیدگاه

محمدولایی |بستن تنگه هرمز با اینکه در برهه‌های ابتدایی، قیمت نفت را به ۱۲۵ دلار هم رساند، اما به دلایل مختلف نتوانست آستانه تحمل اقتصاد جهانی را لمس کند. برگ تنگه هرمز نهایتاًت نفت ۷۲ دلاری پیشاجنگ را طی ماه‌های گذشته زیر سقف ۱۰۰ دلار متوقف کرد و تنش‌ها و درگیری‌های پراکنده نتوانست این سقف قیمتی را بشکند.

دلایلی مثل شکل‌گیری مناسبات و تفاهات سیاسی، عقب‌نشینی موقت آمریکایی‌ها از جبهه‌ها، معماری دورزدن تنگه با خط لوله‌های فجیره و بنبع یا دور زدن ترتیبات ایرانی از مسیر جنوبی تنگه با شناورهای کوچک و انتقال کشتی به کشتی و اسکورت ناوشکن‌های آمریکایی در شکل‌گیری این انتظار قیمتی بی‌تأثیر بودند.

درست است که سیاست نیمه‌باز بودن تنگه برای ایران نیز عوایدی دارد و راه تنفس اقتصاد ما را تا حدی باز نگه می‌دارد، اما چنین سیاستی نمی‌تواند شوک

مناسبی را به اقتصاد جهانی وارد کند و به فشار مؤثر بر دشمن منجر شود. در نتیجه، تنها به عنوان یک اختلال در بازار قیمت‌گذاری می‌شود که ممکن است برای دشمن همچنان قابل تحمل باشد.

عبور از این قیمت‌ها نیازمندشوکت دیگری بود که با ابتکار عمل ضلع جنوبی محور مقاومت، یعنی دولت انقلابی یمن محقق شد تا مسیر جایگزین تنگه هرمز،

فراخبر

افشاگری‌های محرمانه نشان می‌دهد معاون رئیس‌جمهور آمریکا در اقدامی غیرمعمول و با دور زدن سازوکارهای اداری پنتاگون، مستقیماً با فرماندهان میدانی تماس گرفته و ارزیابی‌هایی در یافت کرده که کاملاً با ادعاهای عمومی کاخ سفید در تناقض است. به گزارش ایرنا به نقل از روزنامه نیویورک تایمز، جی‌دی ونس، معاون رئیس‌جمهور ایالات متحده، در ماه‌های بهار و تابستان اقدام به تماس‌های تلفنی مستقیم با فرماندهان ارشد نظامی آمریکا در خاورمیانه، اروپا و آسیا کرده است.

هدف ونس از این اقدام، دریافت ارزیابی‌های واقعی، صریح و بدون سانسور درباره جنگ با ایران، پیش از دستکاری و جمع‌بندی آن‌ها در سازوکار رسمی وزارت دفاع بوده است.

■ تلاش برای کشف واقعیت وهشدار درباره بحران ذخایر تسلیحاتی

معاون رئیس‌جمهور آمریکا که از ابتدا مخالف این جنگ بود، در گفت‌وگوهای خود اهداف عملیات، تاکتیک‌ها، برآورد تلفات و اقدامات احتمالی ایران در تنگه هرمز را بررسی کرده است. وی همچنین میزان تاب‌آوری حکومت ایران و تأثیر انتقال تسلیحات به خاورمیانه بر توان بازدارندگی واشنگتن در برابر چین، روسیه و کره شمالی را جویا شد.فرماندهان نظامی در پاسخ‌هایی صریح اعلام کردند ذخایر موشک‌های پدافندی پاتریوت، موشک‌های تاکتیکی ATACMS و موشک‌های جدید Precision Strike به پایین‌ترین سطح تاریخی خود رسیده است. به گفته آنان، تا اواخر بهار، ذخایر موشک‌های رهگیر پاتریوت در یکی از مناطق عملیاتی به کمتر از ۱۰۰

از وحدت ساحات تا وحدت تنگه‌ها

یعنی خط لوله بقیق-ینبع که نفت را از سواحل شمالی عربستان سعودی در خلیج فارس به سواحل غربی این کشور در دریای سرخ می‌رساند نیز با چالش جدی روبه‌رو شود. انصارالله یمن اواخر تیرماه گذشته کارزار محاصره دریایی و هوایی عربستان را در پاسخ به محاصره ۱۰ ساله عربستان بر این کشور آغاز کرده بود و ضمن هدف قرار دادن بندر ینبع، کشتیرانی عربستان در دریای سرخ و عبور از باب‌المنذب را نیز با چالش مواجه کرد. اما سسله کامل بر آبراه دریای سرخ، نیازمند تسلط بر تنگه باب‌المنذب بود که با مواضع نیروهای انصارالله در شمال یمن فاصله‌ای ده‌ها کیلومتری داشت؛ با اقدام عربستان سعودی در حملات هوایی به زیرساخت‌های یمن و تجهیز مزدورانش برای حمله زمینی به شمال یمن به قصد یکسره کردن کار انصارالله، یمنی‌ها دست روی دست نگذاشتند و با حملات پیشدستانه به کاروان‌های تجهیزات نظامی و نیروهای سعودی، به استقبال آن‌ها رفتند و گسترش درگیری‌ها نه تنها به عقب‌نشینی انصارالله منجر نشد، بلکه در ضدحمله‌ای برق‌اساطی سه‌روز گذشته بخش‌های مهمی از سرزمین یمن را آزاد کردند تا تسلطه محور مقاومت بر ساحل غربی یمن و جزایر راهبردی اش تکمیل

نیویورک تایمز از یک مجموعه تماس‌های محرمانه گزارش داد

تلاش ونس برای کشف حقایق بدون سانسور جنگ ایران

همچنین جوزف هالستد، سخنگوی رئیس ستاد مشترک و استیون چونگ، مدیر ارتباطات کاخ سفید تأکید کردند ارزیابی‌های نظامی به صورت مداوم در اختیار تصمیم‌گیرندگان قرار می‌گیرد. لوک شرودر، سخنگوی معاون رئیس‌جمهور نیز عنوان کرد ونس همکاری با هگست و ژنرال کین را برای ارائه مشاوره به رئیس‌جمهور حیاتی می‌داند.

■پنهان کاری در پنتاگون و پیش‌فرض‌های نادرست درباره سرعت سقوط تهران

پیش از آغاز رسمی جنگ در ۲۸ فوریه، هگست و ژنرال کین برنامه‌ریزی‌ها را به دایره بسیار کوچکی از افسران محدود کرده و حتی وزرای خزانه‌داری و انرژی از جلسات کنار گذاشته شده بودند.

این پنهان کاری سبب شد فرماندهان نقاط مختلف جهان تنها یک هفته پیش از آغاز حملات، دستوراتی محرمانه برای ارسال ذخایر تسلیحاتی خود به فرماندهی مرکزی در خاورمیانه دریافت کنند.

ژنرال کین وظیفه خود را ارائه گزینه‌های نظامی بدون جانبداری می‌دانست، اما ونس به دنبال نظرات صریح افسرانی بود که ارزیابی‌های بدون فیلتر ارائه دهند. ونس پیش از ۲۸ فوریه در جلسات کاخ سفید با آغاز جنگ مخالفت کرده بود، اما پس از تصمیم ترامپ، در فضای عمومی از آن دفاع کرد و رهبری تلاش‌های دیپلماتیک را بر عهده گرفت. محاسبات اولیه ترامپ بر این فرض استوار بود که

قیمت‌گذاری می‌کند.

سخنان رئیس‌جمهور نیز در همین چارچوب قابل خواندن است. رئیس‌جمهور گفته‌موافق ادامه جنگ نیست، اما ایران باید چنان تاب‌آوری داشته باشد که مجبور نشود «از موضعی متفاوت» با دشمن مذاکره کند. این جمله شاید یکی از روشن‌ترین صورت‌بندی‌های منطق ایران در مرحله‌فعلی باشد. پایان جنگ مطلوب است، اما نه پایانی که حاصل فرسایش یک‌طرفه و تحمیل شرایط طرف مقابل باشد.

■ آمریک‌ها کم با مسئله زمان روبه‌رو است

در طرف مقابل نیز مسئله دیگر صرفاً توان نظامی نیست. رویترز در تحلیلی به مناسبت بیست وپنجمین سالگرد ۱۱ سپتامبر نوشته جنگ ایران در محافل سیاست خارجی آمریکابا جنگ‌های طولانی عراق وافغانستان مقایسه می‌شود. کارشناس مرکز سیاست بین‌الملل گفته ترامپ محدودیتی را که پس از عراق و افغانستان علیه ورود آمریکا به یک جنگ بزرگ وباز در خاورمیانه شکل گرفته بود، شکسته است. رویترز نیز وضعیت ۶ ماه گذشته را نبردی فرسایشی توصیف می‌کند که هنوز «راه خروج آشکاری» برای واشنگتن ندارد.

این همان بخشی از معادله است که در محاسبات ایران اهمیت دارد. برتری نظامی آمریکا هنوز بسیار بزرگ است، اما قدرت نظامی با توان تحمیل پایان سیاسی یکسان نیست. مرکز CSIS نیز در تازه‌ترین پروژه خود درباره آینده خاورمیانه، منطقه را در یک «لحظه لولایی» توصیف کرده؛ دوره‌ای که نظم قدیم در حال فرسایش است اما نظم بعدی هنوز شکل نگرفته و بازیگران منطقه‌ای بیش از گذشته برای تعیین قواعد جدید رقابت می‌کنند.

■ فرصت بدون حاشیه امن

با این همه، شورای حکام آژانس پرونده ایران را برای نخستین بار در دوحه به شورای امنیت گزارش کرده و آمریکا و اروپا فشار حقوقی وهسته‌ای را همزمان با جنگ ادامه می‌دهند.

بریکس هم برای ایران یک پشتوانه یکپارچه نیست، نشست دهلی در حالی آغاز شده که اختلاف تهران و ایوطلبی صدور موضع مشترک درباره جنگ را دشوار کرده است. رویترز می‌نویسد همین اختلاف در نشست وزیران خارجه بریکس در ماه می مانع انتشار بیانیه مشترک شد.

بنابراین افزایش فشار در هرمز و باب‌المنذب به‌خودی‌خود پیروزی سیاسی تولید نمی‌کند. حتی می‌تواند اگر طولانی

و بدون مسیر خروج بماند، کشورهای بیشتری را علیه ایران یا متحدانش همسو کند. جغرافیای فشار به نفع ایران گسترده‌تر شده، اما پنجره استفاده سیاسی از آن نامحدود نیست. امروز هرمز و باب‌المنذب بیش از هر زمان دیگری در یک قاب دیده می‌شوند.

شود و به‌الای سرباب‌المنذب برسند.

گرچه انصارالله پیش از این هم امکان عملیات در سراسر دریای سرخ و باب‌المنذب را البته با فاصله ده‌ها کیلومتری داشت، ولی حالا در جایگاه تسلط مستقیم بر دومین تنگه راهبردی منطقه بوده و برای اعمال حاکمیت بر باب‌المنذب با عرض ۲۰ کیلومتری اش حتی نیازی به سلاح‌های سنگین و موشک‌های دوربرد ندارد. حالا سعودی‌ها هم خط لوله انتقال نفتشان در ۶ نقطه هدف حمله قرار گرفته، هم بندر یمنعشان زیر آتش یمنی‌هاست و هم مجوز عبور نفتشان از دومین تنگه را در دستان انصارالله می‌بینند. این یعنی کشتی دورزدن تنگه هرمز از طریق دریای سرخ تقریباً به گل نشسته است.

امری که سبب جهش قیمت نفت و شکست مرز روانی ۱۰۰ دلار شد و اگر چشم‌انداز بحران همچنان ادامه یابد و با ابتکارات سیاسی و رسانه‌ای سرکوب نشود، رقم‌های بالاتری را نیز می‌توان به انتظار نشست.

البته تثبیت این مواضع با توجه به برتری هوایی ائتلاف سعودی چیزی نیست که به‌سادگی امکان‌پذیر باشد، اما حتی در صورت موقت بودن این دستاوردها نیز راهبرد وحدت ساحات و کنش همزمان سایر بازیگران محور مقاومت در محدود کردن راه‌های دور زدن تنگه در امارات و عراق می‌تواند حاکم اثر استفاده را از این دستاوردها ردقم برزند.

حکومت ایران طی چندروز یا چند هفته سقوط خواهد کرد و طولانی شدن جنگ را پیش‌بینی نکرده بود. با طولانی شدن نبرد و کاهش شدید انبارها، ترامپ از ماه آوریل به تیمی متشکل از ونس، جرد کوشنر دامادش و استیو ویتکاف فرستاده ویژه آمریکا، اجازه داد مسیر دیپلماتی با ایران را دنبال کنند.

■ جزئیات نگر ی ونس و دریافت گزارش‌های اختصاصی از سازمان سیا

ونس در این مدت مستقیماً با دریادار برد کوپر، فرمانده نیروهای آمریکایی در خاورمیانه و دریادار ساموئل پایپارو، فرمانده ستاد فرماندهی اقیانوس هند و آرام گفت‌وگو کرده است. پایپارو که مسئولیت مقابله با نفوذ روزافزون چین را بر عهده دارد، هشدارهای جدی در خصوص آسیب دیدن توان بازدارندگی آمریکا در شرق آسیا ارائه داد. معاون رئیس‌جمهور آمریکا برخلاف ترامپ، به‌شدت غرق در جزئیات عملیاتی و جزئیات روزمره جنگ، ساختار داخلی ایران و گزارش‌های اطلاعاتی است. جان را تکلیف، مدیر آژانس مرکزی اطلاعات آمریکا (سیا) دسترسی مستقیم به تحلیلگران اطلاعاتی را برای ونس فراهم کرده تا وی مستقیماً با آن‌ها ارتباط باشد.

به دستور هگست، سازمان اطلاعات نیروی دریایی گزارش‌های روزانه اختصاصی درباره جزئیات تردد کشتی‌ها، پرچم‌ها و محموله‌ها در تنگه هرمز برای ونس ارسال می‌کند. با این حال، نیویورک تایمز تأکید می‌کند چنین دسترسی گسترده‌ای به اطلاعات واقعی جنگ برای سایر مقامات ارشد واشنگتن استثنا محسوب می‌شود و دسترسی به حقایق نبرد همچنان بسیار دشوار است.